

DECIZIA nr. 9/44 din 29 martie 2016

Cu privire la examinarea autosesizării membrului CCA, M. ONCEANU-HADÎRCĂ

În conformitate cu prevederile art. 37 alin. (3) lit. a) din Codul audiovizualului, membrul CCA, M. ONCEANU-HADÎRCĂ, s-a autosesizat cu privire la materialul jurnalistic din cadrul emisiunii „Военная тайна”, difuzat de postul de televiziune „Ren Moldova” la data de 01.02.2016.

În temeiul prevederilor art. 37 alin. (3) lit. a) din Codul audiovizualului, Direcția monitorizare TV din cadrul Consiliului Coordonator al Audiovizualului a efectuat monitorizarea programului în cauză.

Rezultatele monitorizării au atestat că postul de televiziune „Ren Moldova” a difuzat, la data de 30 ianuarie 2016 (ora: 13:01:25; în reluare la data de 01.02.2016, ora: 23:48:42), în cadrul emisiunii „Военная тайна”, un material cu durata de 22 min. 08 sec. plasat pe prima poziție, dedicat situației politice din Republica Moldova.

Prezentatorul emisiunii începe subiectul cu ideea că în prezent Republica Moldova își trăiește propriul „Maidan”, asemănător cu cel din Ucraina. În continuare, acesta pune accent pe faptul că oamenii din Moldova înfloritoare de altă dată, după cum spun unii, trăiesc astăzi cel mai rău din întreaga Europa, iar pentru a „corecta nedreptatea istorică” liderii acestui stat, timp de 20 de ani, au încercat mai multe metode: *„Молдавские лидеры за двадцать лет, что только не пробовали: войну в Приднестровье, раз. Немало людей тогда погибло и, кстати, никто за это пока не ответил, русских выгоняли и язык запрещали, два, сдатьсь Румынии и войти в ее состав, три. Ничего не помогло. Только хуже становилось”*. Prezentatorul accentuează în concluzie că vinovat de situația creată se face guvernarea actuală care a condus Moldova, (pe care o numește *„братская Молдавия” - „Moldova-soră”*) spre Europa, și care a furat un miliard de lei din bugetul statului și a compromis integrarea europeană - *„провалила европейскую интеграцию”*.

În continuare sînt difuzate imagini cu protestele recente din Piața Marii Adunării Naționale, însoțite de comentariile reporterului, care relatează că în Moldova, timp de o săptămînă au loc proteste revoluționare la care au participat peste o sută de mii de oameni din toate colțurile Republicii Moldova, fapt comparat de experți cu Maidanul din Ucraina. În voice-over se mai susține că Moldova de astăzi, ca și Ucraina cu doi ani în urmă, s-a divizat în două tabere, una care este convinsă că Moldova este Europa și cei care doresc menținerea legăturilor strînse cu Rusia. Drept argument sînt aduse afirmațiile membrului Consiliului Societății Militar-Istorice din Rusia, Armen Gasporean, care, susține că Moldova, timp de 15 ani, este divizată în 4 părți: moldoveni proeuropeni și proromâni, ruși proeuropeni și ruși care tind spre relații strînse cu Rusia. De asemenea, acesta face o paralelă între UTA Găgăuzia și Crimeea: *„Есть фактор Гагаузии. Ну, чтоб понятно было - это местный Крым такой, который с Молдавией вообще, принципиально, не хочет иметь ничего общего, и там всегда пророссийские настроения, примерно, в процентном отношении 99,8”*.

O altă temă abordată în cadrul acestui material este despre factorul lingvistic în Republica Moldova: *„В России это почти неизвестно, но в Молдавии, как и на Украине, последние 15 лет пыльным цветом **растет русофобия**. Взгляните, вот так на прошлой неделе в Молдову не пустили операторов и корреспондентов нескольких крупных российских телеканалов. По словам экспертов с молдаванами происходит примерно тоже самое, что и с украинцами. Местные олигархи всеми силами пытаются **затащить** страну в Евросоюз. Ради ускорения*

процесса избавляются от всего, что может вызвать ностальгию по общему советскому прошлому. Так, например, в минувшем году запретили вещание российского канала „Вести 24”, якобы за пропаганду зато „местные каналы не устают повторять, что северный сосед - это оккупант и агрессор. Впрочем, такую точку зрения транслируют не только СМИ”. În confirmarea celor menționate se face trimitere la o secvență video în cadrul căreia un profesor de la o instituție de învățământ din orașul Bălți se expune vizavi de Rusia: „Взгляните, вот как выглядит урок патриотизма по-молдавски. Его записали на телефон студенты профтехучилища №5 г. Бельцы. На видео – преподаватель русофоб Виктор Кравченко рассуждает о захватнических амбициях Москвы” (Cu toate că se vorbește despre Școala Profesională nr. 5 din Bălți, în imagini apare Colegiul de Construcții din Chișinău).

Experții ruși afirmă că în Moldova, de 15 ani, la fel ca în Ucraina, este promovată o campanie anti-rusă, și asta în condițiile în care, spun ei, majoritatea moldovenilor sunt vorbitori de limbă rusă.

De asemenea, în cadrul subiectului se accentuează faptul că Republica Moldova a avut de suferit mult din punct de vedere economic în urma interzicerii de către Federația Rusă a importului de produse agricole moldovenești, ca urmare a semnării Acordului de Asociere cu UE, drept rezultat mii de fermieri au suferit pierderi mari, iar populația țării a devenit mai săracă decât a fost („Но молдавских чиновников это не смущает. Они по-прежнему продолжают раздувать русофобию”).

În continuare se invocă faptul că liderii politici din Republica Moldova țin cu tot dinadinsul ca Moldova să devină parte a Europei: „Некоторые политологи отмечают, что ради достижения такой цели молдаван буквально насильно заставляют забыть о своей национальной идентичности”. Ca o completare la cele spuse sînt prezentate declarațiile președintelui PSDM, Victor Șelin: „В нашей стране принудительно происходит румынизация молдавского общества. Многие политологи, политики, журналисты приглашаются в посольство США, в миссии Европейского Союза, в миссии ОБСЕ, где им внушается о том, что никакой перспективы возврата на восток, восстановления дружеских отношений с Россией или вступления Молдовы в Таможенный Союз нет”. Reporterul continuă cu ideea: „Румыния эти начинания как может поддерживает. Сейчас она является едва ли не единственным финансовым спонсором Кишинева. Urmează secvențe video cu vizita premierului Pavel Filip în România, pe care reporterul le comentează în felul următor: „Взгляните, вот так молдавский премьер Павел Филип съездил в конце января в Бухарест, чтобы договориться о кредите в 150 миллионов долларов. Премьер-министр Румынии, Дачиан Чолаш, подтвердил, что в ближайшее время республика получит нужные средства, правда в обмен на реформы, которые позволят Молдове быстрее стать частью Европы”. Tot în acest context, reporterul menționează că conform experților, tot pe banii României au loc multiplele acțiuni ale mișcării unioniste („По мнению экспертов, все эти демонстрации проводятся на деньги Бухареста”), iar unirea Moldovei cu România se pregătește sub auspiciul SUA („В минувшем году, в молдавском селе Булбоака, что недалеко от Кишинева, прошли учения „Огневой щит 2015”, в котором приняли участие около тысячи военнослужащих армий Молдовы, США и Румынии. Видимо так, в условиях строжайшей дисциплины и подчинения, страны готовятся к слиянию под присмотром американских инструкторов”).

Realizatorii emisunii invocă drept argument participarea militarilor moldoveni la parada militară din România cu prilejul Zilei Naționale, textul este formulat și montat astfel încât la vizionare se face confuzia între numărul de militari moldoveni și numărul total al participanților la paradă, iar impresia este că la paradă au participat peste 2500 de soldați: „В прошлом году дружба двух народов вообще вышла на другой уровень. Впервые румыны пригласили молдавских военных поучаствовать в параде посвященном дню независимости Румынии. Взгляните, сюжет одной из совместных репетиций военных был показан на одном из местных телеканалов. Солдаты и офицеры учились вместе маршировать на полигоне в Бухаресте. По подсчетам журналистов в итоге в параде приняли участие более 2500 солдат и сотни единиц оргтехники”. Textul, cu acest îndemn „priviți” la informația prezentată de un post de televiziune autohton, este montat pe imagini ale unei defilări militare, chipul unui general și secvențe video de la

postul de știri „Publika TV”, astfel se face asocierea între această televiziune ca o sursă de informație și textul că „potrivit jurnaliștilor la paradă au participat peste 2500 de soldați”, întrucât anterior s-a vorbit despre militarii moldoveni, jurnaliștii sunt moldoveni, la o primă audiție, se face această proiecție „la paradă au fost invitați militari moldoveni – repetiția a fost arătată de un post TV moldovean - potrivit jurnaliștilor la paradă au participat peste 2500 de soldați. Este un subtil truc de topică, lingvistică și de inducere a unei informații false. În realitate, la evenimentul din 1 decembrie 2015 au participat 31 de militari din Republica Moldova, precum și militari din Bulgaria, Polonia și SUA.

Drept completare la cele spuse de reporter, Grigori Dobromelov, directorul Institutului de Cercetări Politice Aplicative, afirmă următoarele: *„Процесс румынизации происходил в течение последних 15-20 лет и, конечно, Румыния приложила большие усилия и, в целом, Европейский Союз активно помогал этому процессу, продвижению Молдовы в сторону запада. Но при этом происходил и обратный процесс – фактически жесткий запрет на любую пророссийскую деятельность на территории Молдовы”*). În continuare sînt difuzate secvențe video de pe un poligon unde au loc instruirii ale militarilor moldoveni, iar jurnalistul vine cu următorul comentariu: *„Как и на Украине, в Молдавии американские военные пропагандируют западные ценности. Вот так заокеанские офицеры учат молдавских солдат обращаться с оружием и привыкать к натовским стандартам. Официальный Кишинев уже подал заявку на вступление в Североатлантический альянс, ведь база НАТО на территории Молдавии могла бы принести немало денег в бюджет страны”*.

Transnistria este prezentată ca o zonă care are independență numai datorită industriei de acolo, toată construită în perioada sovietică, sunt prezentate imagini cu Uzina metalurgică de la Rîbnița, care exportă în UE, SUA și Canada; Stația Moldavskaia GRAS în perioada sovietică asigură cu electricitate România, Bulgaria, și sudul Ucrainei, astăzi o jumătate din Moldova își aprinde lămpile de la această stație; Combinatul de ciment de la Rîbnița, materialele de aici sunt vîndute în România, Ucraina și Moldova. Totodată, în Transnistria este dezvoltată industria ușoară, agricolă, construcția de mașini, și cea chimică. Transnistria este prezentată drept o înfloritoare regiune, prin opoziție cu România, prezentată drept țară a sărăciei și nedreptății aduse aici de legile UE.

Potrivit autorilor, factorii care motivează România să-și dorească unirea cu Republica Moldova ar fi: *„По словам экспертов, Румыния мечтает объединиться с Молдавией не только потому, что у стран много общего, но и потому, что так она поправит свое финансовое положение. Ведь ни для кого не секрет, что сейчас Румыния является одной из самых бедных стран Европы. Об этом говорит хотя бы тот факт, что 50 евро в месяц в Румынии считается нормальной зарплатой...”*. Moldova, în opinia postului moscovit, ar contribui la îmbunătățirea situației deplorabile în care se află România prin oferirea pieței de desfacere, precum și, nemijlocit, prin activitatea industriei aflate în Transnistria, cum ar fi Uzina metalurgică și Fabrica de ciment din Rîbnița. În acest sens, se invocă ideea că Moldova fără Transnistria nu reprezintă nici un interes pentru partenerii săi europeni (*Этот регион становится лакомым кусочком для Румынии „По мнению экспертов, понятно, что полностью аграрная Молдавия, без Приднестровья, не представляет никакого интереса для европейских партнеров”*).

Cu ton didactic și de superioritate sunt comentate toate acțiunile de demitizare a istoriei sovietice și în special instituirea zilei Victimelor Regimului sovietic și organizarea unui muzeu al istoriei victimelor comunismului. Vocea de după cadru acuză locuitorii Moldovei că nu sunt recunoscători pentru faptul că Moscova i-a ajutat să-și revină din ruini după război, sunt citate cifre care ar trebui să impresioneze: Moscova ar fi alocat 500 de milioane de ruble pentru reconstrucție, tehnică pentru 20 de întreprinderi, colhozurile și întreprinderile agricole ar fi primit zeci de mii de capete de animale: vite, cai, oi, iar în toamna lui 1945 a realizat planul pentru semănatul de toamnă cu 103%.

Unul dintre experți afirmă că în Moldova, literatura cu privire la cel de-al Doilea Război Mondial este doar în limba română, și nu este dedicată „ocupăției Moldovei de către România” și nici „eliberării Moldovei sovietice de către armata sovietică”, ci „toată maculatura este despre garda

de fier a lui Antonescu cu toate consecințele care derivă din aceasta. Nici un fel de altă literatură în afară de publicații în limba română semnate de cunoscutul „razvedcik” și trădătorul Suvorov Rezun acolo nu veți găsi, ele pur și simplu nu există”. (*По всей Второй Мировой войне существует только литература на румынском языке и она посвящена не оккупации румынами Молдавии, не освобождению Советской Молдавии в результате Яско-Кишиневской операции, а вся эта макулатура крутится вокруг железной гвардии Антонеску, со всеми вытекающими оттуда последствиями, никакой иной литературы кроме издания на румынском языке небезызвестного разведчика и предателя Суворова Резуна, вы там не найдете. Их просто нет.*)

Accentul final este pus de prezentator: *„Впрочем, уже в ближайшее время Молдавия может снова сменить курс и пойти на сближение с Россией. Ведь уже сейчас многие молдавские избиратели, несколько лет назад поддержавшие идею европеизации, горько разочаровались в ней. Правда, по мнению экспертов, на такое пробуждение могут понадобиться годы”*.

Astfel, analizând conținutul acestei emisiuni se constată că aceasta propagă cu instrumente și tehnici de manipulare, cu procedee condamnate de standardele jurnalismului, cu un singur punct de vedere asupra unor probleme și subiecte ale vieții social-politice din Republica Moldova. Materialul nu oferă informații despre evenimente, fapte, fenomene și procese, ci impune o singură viziune asupra acestora, inducând în erorare telespectatorul, inoculând frica și ura pe motive de etnie, limbă și idei politice.

În emisiune sunt difuzate mai multe informații false și dezinformații:

- Liderii moldoveni sunt prezentați drept singurii responsabili de declanșarea războiului din Transnistria și sunt acuzați de crime („*Молдавские лидеры, за двадцать лет, что только не пробовали: войну в Приднестровье, раз. Немало людей тогда погибло и, кстати, никто за это пока не ответил*”) acuzația este făcută sub forma unei certitudini incontestabile, neglijând realitatea negocierilor oficiale pentru soluționarea conflictului;
- Moldovenii sunt acuzați de discriminare etnică și lingvistică („*русских выгоняли и язык запрещали, „В России это почти неизвестно, но в Молдавии, как и на Украине, последние 15 лет пышным цветом растет русофобия”*”), drept argument invocând faptele de suspendare a activității postului de televiziune „Rossia 24” și refuzul accesului unei echipe de jurnaliști ruși pe teritoriul Republicii Moldova, fără a preciza că mai bine de 70% din posturile de TV existente pe piața din Moldova difuzează în limba rusă și jurnaliștii ruși, deopotrivă cu alții își fac aici meseria;
- Se afirmă că procesul de integrare europeană este însoțit de interzicerea oricărei activități proruse (*Но при этом происходил и обратный процесс – фактически жесткий запрет на любую пророссийскую деятельность на территории Молдовы*), aceste afirmări pe lângă faptul că sunt false, nu contribuie la consolidarea relațiilor interetnice, ci sunt istigatoare la ură;
- Se face trimitere la un document (inexistent) prin care oficialii de la Chișinău au solicitat deja aderarea la NATO (*Официальный Кишинев уже подал заявку на вступление в североатлантический альянс.*) este o dezinformare evidentă, scopul adevărat al căreia este cunoscut doar autorilor emisiunii și radiodifuzorului;
- Comentând perioada imediat următoare a celui de-al doilea război mondial, sunt citate cifre despre ajutorul venit de la Moscova și prosperitatea pe care o datorează Republica Moldova eliberatorilor ruși („*500 milioane de ruble pentru reconstrucție, tehnică pentru 20 de întreprinderi, colhozurile și întreprinderile agricole ar fi primit zeci de mii de capete de animale vite, cai, oi, iar în toamna lui 1945 a realizat planul pentru semănatul de toamnă cu 103%*”) montate pe fundalul unor imagini cu fotografiile lui Stalin cu oameni veseli și sătui. A continuat promovarea acestui fals, după ce au fost date publicității și recunoscute cifrele despre foametea organizată, suferințele oamenilor și sutele de mii de morți, este o sfidare, o provocare și o insultă a memoriei și a demnității cetățenilor Republicii Moldova;

- Afirmatia expertului despre lipsa cărților în limba rusă despre istoria celui de al Doilea Război Mondial și despre existența doar a literaturii în limba română care ar relatea doar despre Garda de fier a lui Antonescu („*toată maculatura este despre garda de fier a lui Antonescu cu toate consecințele care derivă din aceasta. Niciun fel de altă literatură în afară de publicații în limba română semnate de cunoscutul „razvedcik” și trădătorul Suvorov Rezun acolo nu veți găsi, ele pur și simplu nu există*”). По всей Второй Мировой войне существует только литература на румынском языке и она посвящена не оккупации румынами Молдавии, не освобождению Советской Молдавии в результате Яско-Кишиневской операции, а вся эта макулатура крутится вокруг железной гвардии Антонеску, со всеми вытекающими от туда последствиями, никакой иной литературы кроме издания на румынском языке небезызвестного разведчика и предателя Суворова Резуна, вы там не найдете. Их просто нет”) este dezinformare prin care se instigă la ură interetnică.

Pe parcursul emisunii datele și faptele reale sunt intercalate cu comentarii și sunt plasate în contexte false, distorsionând și inversând realitatea. Astfel:

- Găgăuzia este asociată Crimeii: „*Есть фактор Гагаузии. Ну, чтоб понятно было - это местный Крым такой, который с Молдавией вообще, принципиально, не хочет иметь ничего общего и там всегда пророссийские настроения, примерно, в процентном отношении 99,8*”, deci în contextul unui conflict nesoluționat cu Transnistria, în contextul războiului din Ucraina, se promovează ideea că o parte din teritoriul Moldovei are toată legitimitatea să nu respecte suveranitatea și intergritatea Republicii Moldova;
- Tendința găgăuzilor de a fi cu Rusia este legitimă, iar tendințele proromânești ale vorbitorilor de limbă română sunt ilegale și tratate drept acte de trădare, eforturile de a dezvolta și promova limba română în toate sferile vieții politice, sociale și economice sunt interpretate drept „*молдаван буквально насильно заставляют забыть о своей национальной идентичности*”; „*принудительно происходит румынизация молдавского общества*”; „*процесс румынизации происходил в течение последних 15-20 лет*”;
- Strategia de integrare a minorităților etnice prin studierea limbii române este numită „*последние 15 лет пыльным цветом растет русофобия*”, această afirmație este susținută printr-o argumentare falsă, atribuind aici un caz rupt dintr-un alt context, cazul de închidere a unei clase de limbă rusă dintr-o școală din Chișinău, care de facto s-a produs în contextul procesului de optimizare al sistemului de învățământ soldat cu închiderea mai multor școli românești de pe întreg teritoriul țării; sau cazul regretabil al profesorului din Bălți, care a fost condamnat și de opinia publică și a fost sancționat pentru comportamentul său, dar această informație lipsește din material;
- Toate acțiunile și ideile pro-europene sunt condamnate de către autorii emisiunii și asociate cu rusofobia, dezvoltarea relațiilor cu Europa sunt calificate drept: „*раздувать русофобию*”. Autorii emisiunii promovează ideea că Federația Rusă a interzis importul de produse agricole moldovenești, ca urmare a semnării Acordului de Asociere cu UE de către Republica Moldova, mii de fermieri au suferit pierderi mari, iar populația țării a devenit mai săracă decât a fost. Procesul de integrare europeană este prezentat tendențios: „*в условиях строжайшей дисциплины и подчинения, страна готовится к слиянию под присмотром американских инструкторов*”;
- Relațiile de cooperare între Republica Moldova și România sau UE sunt interpretate prin prisma interesului financiar pe care îl au țările europene pentru Moldova. În opinia reporterului, potrivit experților, factorii care motivează România să-și dorească unirea cu Republica Moldova ar fi de ordin financiar: „*По словам экспертов, Румыния мечтает объединиться с Молдавией не только потому, что у стран много общего, но и потому, что так она поправит свое финансовое положение. Ведь ни для кого не секрет, что сейчас Румыния является одной из самых бедных стран Европы. Об этом говорит хотя бы тот факт, что 50 евро в месяц в Румынии считается нормальной зарплатой...*”. Moldova, în opinia postului moscovit, ar contribui la îmbunătățirea situației

deplorabile în care se află România prin oferirea pieței de desfacere, precum și, nemijlocit, prin activitatea industriei aflate în Transnistria: („Этот регион становится лакомым кусочком для Румынии”, „По мнению экспертов, понятно, что полностью аграрная Молдавия, без Приднестровья, не представляет никакого интереса для европейских партнеров”).

- Pe parcursul emisiunii, despre Moldova se vorbește de parcă ar mai face parte din Uniunea sovietică, „братская Молдавия” - „Moldova-soră”, „освобождение Советской Молдавии”, iar relațiile cu România, cu UE, cu SUA sunt descrise utilizând lexicul situațiilor de război: „в условиях строжайшей дисциплины и подчинения, страна готовится к слиянию под присмотром американских инструкторов”; „оккупации румынами Молдавии”, „сдаться Румынии”.

Autorii emisiunii nu pun în discuție problemele social-politice din Republica Moldova, ci postulează din start niște idei pe care le prezintă drept certitudini și fapte absolute, promovează opiniile de sorginte sovietică și ale ideologiei actuale a oficialilor Ruși, pe care le prezintă drept fapte și axiome ce nu pot fi puse la îndoială:

- Republica Moldova a fost dintotdeauna sovietică;
- România a ocupat Republica Moldova;
- Armata sovietică a eliberat Moldova;
- Găgăuzia nu are nimic în comun cu Moldova, și este a Rusiei;
- Moldovenii prin liderii lor au declanșat războiul în Transnistria, și trebuie pedepsiți;
- Moldovenii sunt rusofobi;
- Moldovenii sunt impuși cu forța să vorbească limba română;
- Rușii au fost alungați din Republica Moldova și limba rusă a fost interzisă;
- Orice activitate prorusă pe teritoriul Republicii Moldova este interzisă;
- Semnarea acordului cu UE este trădare a Rusiei și Rusia a impus embargou Republicii Moldova care a devenit și mai săracă;
- UE și SUA au interesul de a promova aici tendințele pro-războinice și dușmănoase Rusiei;
- România este săracă;
- Transnistria este bogată și prosperă;
- România are interesul să-și alipească Moldova ca să-și rezolve situația economică;
- România și UE au nevoie de Transnistria pentru că aceasta este bogată;
- În Moldova nu există altă literatură despre cel de-al Doilea Război Mondial decât cea legionară.

În cadrul dezbaterilor, membrii CCA au constatat că produsul media a fost realizat cu multiple abateri de la standardele normative: prezentarea opiniilor drept fapte, difuzarea informației trunchiate și scoasă din context, propagarea unui singur punct de vedere asupra unor probleme controversate și de conflict, dezinformare prin afirmarea unor fapte care nu s-au produs și prin diseminarea unor informații false, instigarea la ură și intoleranță pe motive de etnie, limbă și opțiuni politice.

Urmare a celor invocate mai sus, postul de televiziune „Ren Moldova” a comis abateri de la prevederile:

- **Art. 6 alin. (1) din Codul audiovizualului:** „Radiodifuzorul îi este interzisă difuzarea de programe care conțin orice formă de incitare la ură pe considerente de rasă, religie, naționalitate, sex”;
- **Art. 7 alin. (4) lit. a) din Codul audiovizualului:** „Informația care compune știrea să fie veridică”;
- **Art. 7 alin. (4) lit. b) din Codul audiovizualului:** „Pentru a asigura în cadrul emisiunilor informative ale radiodifuzorilor respectarea principiilor echilibrului social-politic, echidistanței și obiectivității, aceștia vor plasa fiecare știre astfel încât: să nu fie deformat sensul realității prin tertipuri de montaj, comentarii, mod de formulare sau titluri”;

- **Art. 7 alin. (4) lit. c) din Codul audiovizualului:** „În cazul subiectelor ce vizează situații de conflict, să se respecte principiul de informare din mai multe surse”;
- **Art. 10 alin. (1) din Codul audiovizualului:** „În Republica Moldova, dreptul la informare completă, obiectivă și veridică, dreptul la libera exprimare a opiniilor și dreptul la libera comunicare a informațiilor prin intermediul mijloacelor de radiodifuziune și televiziune sînt garantate de lege”;
- **Art. 10 alin. (2) din Codul audiovizualului:** „Apărarea drepturilor consumatorilor de programe este asigurată de către Consiliul Coordonator al Audiovizualului, în a cărui sarcină este pusă coordonarea activității audiovizuale, precum și de către instanțele de judecată”;
- **Art. 10 alin. (5) din Codul audiovizualului:** „Radiodifuzorii sînt obligați să asigure obiectivitatea informării consumatorului de programe, favorizînd libera formare a opiniilor”
- **Art. 1 din Codul de conduită al radiodifuzorilor, adoptat prin Decizia CCA nr. 127 din 26.12.2007** („Radiodifuzorii au datoria primordială de a relata adevărul, indiferent de consecințele ce le-ar putea avea asupra lor, obligație ce decurge din dreptul constituțional al publicului de a fi informat just, complet și adecvat. În virtutea acestui drept radiodifuzorii sînt datori să comunice doar fapte deplin verificate”);
- **Art. 2 din Codul de conduită al radiodifuzorilor, adoptat prin Decizia CCA nr. 127 din 26.12.2007.** („Radiodifuzorii au obligația de a face o distincție clară între fapte și opinii astfel încît acestea să nu fie confundate. În relatarea faptelor și opiniilor jurnaliștii vor acționa cu bună-credință și nu vor prezenta opiniile lor drept fapte”);
- **Art. 4 din Codul de conduită al radiodifuzorilor, adoptat prin Decizia CCA nr. 127 din 26.12.2007** („Informarea în probleme de interes public, de natură politică, economică, socială și culturală, trebuie să urmărească asigurarea imparțialității, echilibrului și favorizarea liberei formări a opiniilor, prin prezentarea punctelor de vedere ale tuturor părților implicate și, după caz, a principalelor puncte de vedere aflate în opoziție).
- **Art. 7 din Codul de conduită al radiodifuzorilor, adoptat prin Decizia CCA nr. 127 din 26.12.2007.** („Radiodifuzorul care distorsionează intenționat informația, face acuzații nefondate, folosește neautorizat fotografii, imagini video și alte surse, ori calomniază, săvîrșește abateri profesionale de maximă gravitate”);
- **Art. 9 din Codul de conduită al radiodifuzorilor, adoptat prin Decizia CCA nr. 127 din 26.12.2007.** („Radiodifuzorii sînt datori să respecte principiul prezumției nevinovăției și nu vor permite să fie aduse acuzații fără să se ofere posibilitatea celui învinuit să-și exprime punctul de vedere.”)

Este de menționat că prin Decizia nr. 18/86 din 27.05.2015, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a aplicat amendă în valoare de 5400 de lei „TELEPROIECT” S.R.L., titulara licenței pentru postul de televiziune „Ren Moldova”, pentru derogări repetate de la nerespectarea prevederilor art. 6 alin. (1), art. 7 alin. (4) lit. a), b) și c), art. 10 alin. (1), (2) și (5) și art. 11 alin. (3) din Codul audiovizualului, art. 29 alin. (2) din Codul audiovizualului.

În temeiul prevederilor art. 38 alin. (7) din Codul audiovizualului, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a solicitat poziția postului de televiziune „Ren Moldova” referitor la difuzarea programului „Военная тайна”.

Prin scrisoarea nr. 01 din 12 februarie 2016, „TELEPROIECT” S.R.L., titulara licenței pentru postul de televiziune „Ren Moldova”, a comunicat Consiliului Coordonator al Audiovizualului că emisiunea „Военная тайна” „reflectă opinia politologilor ruși, din care publicul moldovean și-a format impresia că în zilele dominației sovietice, Moldova a obținut rezultate pozitive în dezvoltarea industriei și agriculturii, dar în perioada următoare, furtul comis de politicieni fără scrupule, corupția și alte fenomene negative, par că conduc țara într-o prăpastie ce nu are ieșire”. Drept

concluzie, „TELEPROIECT” S.R.L. a menționat că „*politologii ruși și-au exprimat speranța că actuala guvernare va depăși aceste dificultăți și va duce Republica Moldova pe cale de stabilitate, prosperitate și integritate europeană*”.

Prin scrisoarea nr. 01/09.03.2016, „TELEPROIECT” S.R.L., titulara licenței pentru postul de televiziune „Ren Moldova”, a solicitat amânarea chestiunii referitoare la examinarea autosesizării membrului CCA, M. ONCEANU-HADÎRCĂ, „în legătură cu starea sănătății”, motiv pentru care nu va putea fi prezent la ședință. În cadrul ședinței publice din 10 martie 2016, membrii Consiliului Coordonator al Audiovizualului au dat curs solicitării.

Prin scrisoarea nr. 1/28.03.2016, titulara licenței pentru postul de televiziune „Ren Moldova”, a solicitat examinarea autosesizării membrului CCA, M. ONCEANU-HADÎRCĂ, în lipsa reprezentantului „în legătură cu starea sănătății”, motiv pentru care nu va putea fi prezent la ședință.

În conformitate cu prevederile Codului Audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006, ale Statutului CCA, aprobat prin Hotărârea nr. 433-XVI din 28.12.2006 a Parlamentului Republicii Moldova, și ale Deciziei CCA nr. 127 din 26.12.2007, **Consiliul Coordonator al Audiovizualului**

DECIDE:

1. A lua act de autosesizarea membrului CCA, M. ONCEANU-HADÎRCĂ, din 02.02.2016 (PRO – (8) UNANIM – D. CIOCAN, O. BARBĂLATĂ, Iu. COLESNIC, A. COZMA, N. DAMASCHIN, C. MÎȚU, M. ONCEANU-HADÎRCĂ și D. VICOL).

2. A retrage dreptul de a difuza anunțuri publicitare pentru o perioadă de 72 de ore „TELEPROIECT” S.R.L., fondatoarea postului de televiziune „Ren Moldova”, pentru transmisia serviciului de programe cu încălcarea prevederilor pct. 3.1 lit. a) din Licența de emisie seria AC nr. 000006 din 07.12.12 (nerespectarea prevederilor art. 6 alin. (1), art. 7 alin. (4) lit. (a), (b), (c), art. 10 alin. (1), (2) și (5) din Codul audiovizualului și nerespectarea prevederilor art. 1, art. 2, art. 4, art. 7 și 9 din Codul de conduită al radiodifuzorilor, adoptat prin Decizia CCA nr. 127 din 26.12.2007), în conformitate cu art. 38 alin. (2) lit. b), f) și alin. (3) lit. c) din Codul audiovizualului (PRO – (8) UNANIM – D. CIOCAN, O. BARBĂLATĂ, Iu. COLESNIC, A. COZMA, N. DAMASCHIN, C. MÎȚU, M. ONCEANU-HADÎRCĂ și D. VICOL).

3. În conformitate cu prevederile art. 38 alin. (8) din Codul audiovizualului și ale Deciziei CCA nr. 96 din 17.10.2008, la data aducerii la cunoștință (primirea prin scrisoare recomandată a deciziei), postul de televiziune „Ren Moldova” va executa prezenta decizie și va comunica publicului motivele și obiectul sancțiunii, în formula legislației în vigoare. Totodată, „TELEPROIECT” S.R.L. va informa Consiliul Coordonator al Audiovizualului despre perioada în care va fi sistată difuzarea publicității la postul de televiziune „Ren Moldova”.

4. Postul de televiziune „Ren Moldova” va prezenta, în termen de 15 zile, din momentul aducerii la cunoștință a prezentei decizii, un raport despre măsurile întreprinse în vederea lichidării încălcărilor atestate.

5. Postul de televiziune „Ren Moldova” va înlătura derogările atestate și va intra în legalitate, în termen de 15 zile, din momentul aducerii la cunoștință a prezentei decizii.

6. Controlul asupra executării prezentei decizii îl exercită Direcția monitorizare TV.

7. Prezenta decizie va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a Consiliului Coordonator al Audiovizualului.

PREȘEDINTELE

Consiliului Coordonator
al Audiovizualului

Dinu CIOCAN